

Statul nu iubește cultura

Statul nu iubește cultura pentru simplul motiv că el nu are nevoie de cultură. Statul are nevoie de guvern, de politică, de armată, de poliție, de birocrație, de slujbe și de impozite. El nu are nevoie de cultură, așa cum nu are nevoie de sănătate, pentru că atât cultura cât și sănătatea sunt chestiuni *individuale* și *sociale*, nu și chestiuni *de stat*. De cultură – ca și de sănătate – are nevoie omul, societatea. *“Faptul că la noi statul este aproape totul și societatea aproape nimic are o consecință foarte păgubitoare pentru cultivarea chiar întâmplătoare a artelor și literelor. Astfel, cine rămâne la noi să cultive exclusiv litere sau artă? Ori tineri cari nu au nici vârsta a fi utilizați în viața publică și au încă vreme să facă încercări puerile, așteptând înrolarea lor în aparatul politic; ori un cap lipsit cu desăvârșire de sensul practic și utilitar; ori mediocrități, quasi-inteligente, pseudo-talente, ciurcuri sociale, cari sunt fericite a aduna de la banchetul strălucit al vieții publice firimituri și resturi de sosuri, în formă de mitite diurne și sinecure, premioare, gratificații și altele.”* Cuvintele acestea au fost spuse nu de Patapievici, cu prilejul vreunei dinte umorile sale negre, ci de Caragiale (“Politică și cultură”). *“Se-nțelege că nu se poate face nici știință, nici artă cum se cade în țara asta; care va să zică, numai politică, adăuga scriitorul. Se poate deci o societate măreață fără stat puternic, dar stat fără societate – mai greu.”*

Dacă statul nu iubește cultura fiindcă nu are nevoie de ea, societatea iubește cultura fiindcă are nevoie de ea – este una dintre concluziile posibile ale anchetei noastre, intitulată *De ce vin tinerii la teatru?*

Dumitru Solomon